

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра публічного правління, адміністрування та права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
та навчальної роботи

А.М. Мартиненко
2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ
ТА ЛІЦЕНЗУВАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки магістра
(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності 172 Електронні комунікації та радіотехніка
(код і назва спеціальності)

Полтава
2024 рік

Робоча програма «Інтелектуальна власність та ліцензування програмного забезпечення» для студентів спеціальності «**172 Електронні комунікації та радіотехніка**».
Складена відповідно до освітньої програми «Телекомунікаційні системи та мережі», 2024 року.

Розробник: Скрильник О.О., доцент кафедри публічного управління, адміністрування та права

Погоджено

Гарант освітньої програми Шефер О. В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та права

Протокол від «22» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та права

 Кульчий І. О.

«22» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права

Протокол від «28» серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії

 Карпенко Є. А.

«28» серпня 2024 року

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	дистанційна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузі знань 17 Електроніка, автоматизація та електронні комунікації	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність 172 Електронні комунікації та радіотехніка	Рік підготовки:	
Модулів – 1		1-й	1-й
Змістових модулів – 1		Семестр	
		1-й	1-й
Індивідуальне завдання: не передбачено	Ступінь вищої освіти магістр	Лекції	
		16 год.	-
		Практичні, семінарські	
		14 год.	-
		Лабораторні	
		0 год.	-
		Самостійна робота	
		60 год.	90
Індивідуальні завдання: 0 год.			
		Вид контролю: екзамен	Вид контролю: екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30/60

для дистанційної форми навчання – 0/90

2. Мета навчальної дисципліни

2.1. Мета навчальної дисципліни: вивчення цивільних правовідносин, пов'язаних з творчою діяльністю, опанування правового механізму їх регулювання, отримання необхідних навиків кваліфікації результатів творчої діяльності, зокрема програмного забезпечення, захисту майнових та особистих немайнових прав авторів та правонаступників як в Україні, так і за її межами.

ІК передбачає здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у галузі електронних комунікацій та радіотехніки. Окрім того, дисципліна «Інтелектуальна власність та ліцензування програмного забезпечення» сприяє формуванню таких компетентностей як:

ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4 – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у професійній діяльності.

ЗК7 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК2 – Здатність здійснювати збір, аналіз науково-технічної інформації, вітчизняного і зарубіжного досвіду по тематиці дослідження.

ФК4 – Здатність захищати інтелектуальну власність, дотримуватися правових і етичних норм з питань інтелектуальної власності.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність та ліцензування програмного забезпечення» є знання, уміння та навички, одержані від попередньо опанованих дисциплін першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Формулювання результатів навчання базується на результатах навчання, визначених освітньою програмою (програмних результатах навчання) спеціальності 172 Електронні комунікації та радіотехніка. Здобувачі, у відповідності до освітньої програми повинні:

ПР1 – Застосовувати перспективні методи дослідження та розв'язання професійних завдань на основі знань про світові тенденції розвитку телекомунікаційної техніки та ІТ.

ПР4 – Застосовувати сучасні ІТ в професійній діяльності.

ПР5 – Захищати інтелектуальну власність, аналізувати відповідні охоронні документи, відповідність наукових та дослідно-конструкторських розробок нормам законодавства України та міжнародних стандартів щодо інтелектуальної власності.

ПР8 – Застосовувати навички в розумінні наукових робіт в ІТ-сфері та інфокомунікаціях і відслідковувати найновіші досягнення в галузі телекомунікаційних систем та мереж, спілкуючись із колегами.

ПР9 – Застосовувати знання для пошуку відповідних науково-технічних джерел, що мають відношення до задач досліджень інфокомунікацій, які необхідно розв'язати.

ПР11 – Застосовувати знання правового змісту інтелектуальної власності, основних форм і способів захисту інтелектуальної власності; способів комерціалізації прав на об'єкти інтелектуальної власності, етапів планування та впровадження інноваційних рішень.

ПР12 – Застосовувати знання вимог законодавчої бази стосовно особливостей інформаційної безпеки на підприємствах інноваційної діяльності; базових моделей керування доступом; видів та механізмів контролю рівня безпеки.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень Компетентності
90 – 100	А	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	В	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	С	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	Д	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	Е	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою	Середній , що є мінімально

			<p>програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень.</p> <p>володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.</p>	допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/заліку	<p>Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими.</p> <p>Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.</p>	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	<p>Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.</p>	Незадовільний, здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути: стандартизовані тести; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; аналітичні звіти, реферати, есе; інші види індивідуальних та групових завдань.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Інтелектуальна власність.

Тема 1. Інтелектуальна власність як право на результат творчої діяльності людини.

Поняття та ознаки інтелектуальної власності. Право інтелектуальної власності як підгалузь цивільного права. Результат інтелектуальної праці як об'єкт власності. Відміна між матеріальними і нематеріальними об'єктами власності. Поняття права інтелектуальної власності, виключного права. Особисті немайнові і майнові права на об'єкти права інтелектуальної власності. Матеріальна складова інтелектуальної власності (майнове право).

Практичне заняття № 1

Тема 2. Система інтелектуальної власності.

Об'єкти права інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності. Об'єкти промислової власності. Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Об'єкти авторського права і суміжних прав. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Державна система правової охорони інтелектуальної власності. Міжнародна система інтелектуальної власності

Практичне заняття № 2

Тема 3. Охорона права на об'єкти права інтелектуальної власності.

Мета і принципи правової охорони.. Охорона прав на об'єкти промислової власності, особливості процедури реєстрації таких прав. Охорона прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Охорона об'єктів авторського права і суміжних прав

Практичне заняття № 3

Тема 4. Економіка інтелектуальної власності.

Основні види договорів у різних інститутах інтелектуальної власності. Об'єкти інтелектуальної власності як майно. Поняття нематеріальних активів. Види комерційних операцій з об'єктами інтелектуальної власності. Особливості оцінки об'єктів ІВ. Договори про використання об'єктів інтелектуальної власності.

Практичне заняття № 4

Тема 5. Ліцензування в авторському праві

Поняття та види ліцензій в авторському праві. Поняття ціни ліцензії. Договори про використання об'єктів авторського права. Припинення договірних відносин в галузі використання об'єктів авторського права.

Практичне заняття № 5-6

Тема 6. Захист прав інтелектуальної власності.

Поняття охорони та захисту інтелектуальних прав. Форми та порядок захисту інтелектуальних прав. Вибір способу захисту інтелектуальних прав. Суб'єкт права на захист. Порухник інтелектуальних прав. Судовий спосіб захисту прав. Способи та засоби адміністративного захисту. Поняття адміністративно-правової відповідальності. Поняття кримінально-правової відповідальності за порушення інтелектуальних прав.

Практичне заняття № 7

8. Структура навчальної дисципліни

а) для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	2	5	6	7
Змістовий модуль 1. Інтелектуальна власність						
Тема 1. Інтелектуальна власність як право на результат творчої діяльності людини.	13	2	2			9
Тема 2. Система інтелектуальної власності.	13	2	2			9
Тема 3. Охорона права на об'єкти права інтелектуальної власності.	17	4	2			11
Тема 4. Економіка інтелектуальної власності.	13	2	2			9
Тема 5. Ліцензування в авторському праві	19	2	4			13
Тема 6. Захист прав інтелектуальної власності.	15	4	2			9
Усього годин	90	16	14			60

б) для дистанційної форми навчання

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Інтелектуальна власність						
Тема 1. Інтелектуальна власність як право на результат творчої діяльності людини.	13					13
Тема 2. Система інтелектуальної власності.	13					13
Тема 3. Охорона права на об'єкти права інтелектуальної власності.	17					17
Тема 4. Економіка інтелектуальної власності.	13					13
Тема 5. Ліцензування в авторському праві	19					19
Тема 6. Захист прав інтелектуальної власності.	15					15
Усього годин:	90					90

9. Перелік питань для семінарських занять

№ заняття	Назва питань	Кількість годин	
		для денної форми навчання	для дистанційної форми навчання
	Семінарські заняття не передбачені		

10. Перелік питань для практичних занять

№ заняття	Назва питання	Кількість годин	
		для денної форми навчання	для дистанційної форми навчання
1	Інтелектуальна власність як право на результат творчої діяльності людини. 1. Поняття та ознаки інтелектуальної власності. Результат інтелектуальної праці як об'єкт власності. 2. Поняття права інтелектуальної власності, виключного права. Особисті немайнові і майнові права на об'єкти права інтелектуальної власності. 3. Матеріальна складова інтелектуальної власності (майнове право).	2	-
2	Система інтелектуальної власності 1. Об'єкти права інтелектуальної власності. 2. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності. 3. Об'єкти промислової власності. 4. Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. 5. Об'єкти авторського права і суміжних прав. 6. Суб'єкти права інтелектуальної власності. 7. Державна система правової охорони інтелектуальної власності. Міжнародна система інтелектуальної власності	2	-
3	Охорона права на об'єкти права інтелектуальної власності 1. Мета і принципи правової охорони. 2. Охорона прав на об'єкти промислової власності, особливості процедури реєстрації таких прав. 3. Охорона прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. 4. Охорона об'єктів авторського права і суміжних прав	2	-
4	Економіка інтелектуальної власності. 1. Основні види договорів у різних інститутах інтелектуальної власності. 2. Об'єкти інтелектуальної власності як майно. Поняття нематеріальних активів. 3. Види комерційних операцій з об'єктами інтелектуальної власності. 4. Особливості оцінки об'єктів ІВ. 5. Договори про використання об'єктів інтелектуальної власності.	2	-
5-6	Ліцензування в авторському праві 1. Поняття та види ліцензій в авторському праві. 2. Поняття ціни ліцензії. 3. Договори про використання об'єктів авторського права. 4. Припинення договірних відносин в галузі використання об'єктів авторського права.	4	-

7	Захист прав інтелектуальної власності 1. Поняття охорони та захисту інтелектуальних прав. 2. Форми та порядок захисту інтелектуальних прав. Вибір способу захисту інтелектуальних прав. 3. Суб'єкт права на захист. Порушник інтелектуальних прав. 4. Судовий спосіб захисту прав. 5. Способи та засоби адміністративного захисту. 6. Поняття адміністративно-правової відповідальності. 7. Поняття кримінально-правової відповідальності за порушення інтелектуальних прав.	2	-
	Всього:	14	-

11. Перелік питань для лабораторних занять

№ заняття	Назва та питання	Кількість годин	
		для денної форми навчання	для дистанційної форми навчання
	Лабораторні заняття не передбачені		

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з історичними та літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до складання екзамену за контрольними питаннями.

Питання до самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва питань	Кількість годин денна	Кількість годин дистанційна
1	Поняття права інтелектуальної власності, виключного права. Особисті немайнові і майнові права на об'єкти права інтелектуальної власності.	9	13
2	Державна система правової охорони інтелектуальної власності. Міжнародна система інтелектуальної власності	9	13
3	Охорона прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Охорона об'єктів авторського права і суміжних прав	11	17
4	Договори про використання об'єктів інтелектуальної власності.	9	13
5	Договори про використання об'єктів авторського права. Припинення договірних відносин в галузі використання об'єктів авторського права.	13	19
6	Поняття адміністративно-правової відповідальності. Поняття кримінально-правової відповідальності за	9	15

	порушення інтелектуальних прав		
	Всього:	60	90

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні (розповідь, пояснення) та наочні (ілюстрація, демонстрація) методи навчання використовуються під час лекцій, практичних занять, індивідуальних та групових консультацій, практичні – при проведенні практичних занять.

Під час проведення лекцій та практичних занять використовуються такі словесні методи, як розповідь і пояснення. До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєним студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять або самостійної роботи для дистанційної форми навчання, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену

16. Розподіл балів, які отримують студенти

б) для семестрового екзамену:

Поточне оцінювання, тестування, самостійна та індивідуальна робота						Екзамен	Сума
Змістовий модуль № 1							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
8	8	8	8	10	8		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	

64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них: при підсумковому контролі у вигляді екзамену 50 балів відведено на поточний контроль, а 50 балів – на підсумковий (для допуску до екзамену необхідно мати не менше 25 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді на заняттях та виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 50 балів.

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов’язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів у випадку екзамену), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка»

17. Методичне забезпечення

Робоча програма дисципліни «Інтелектуальна власність та ліцензування програмного забезпечення» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 172 Електронні комунікації та радіотехніка, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» 2023 – 13 с.

18. Рекомендована література

Базова:

1. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. - Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. - 374 с.

2. Право інтелектуальної власності : підручник / А.В. Аксютіна, Л.В. Межевська, О.В. Нестерцова-Собакарь та ін. ; ред. Т.В. Ярошевська. – Дніпро: ДДУВС, 2022. – 336 с.

3. Договори по розпорядженню майновими правами на об’єкти патентного права. Т.1 [Текст] : монографія / Колектив авторів : Г. О.Андрощук, Ю. Л. Борко, В. А. Васильєва, І. Ф.Коваль, В. М. Коссак, Б. М. Падучак, О. О. Тверезенко; за наук. ред. Мироненко Н. М. К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. 279 с.

4. Зеров К. О. Особливості захисту авторських прав на твори, розміщені в мережі інтернет: монографія / К. О. Зеров ; НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ. - Київ : Інтерсервіс, 2018. – 220 с.

5. Право інтелектуальної власності. [Текст]. : підручник. / О. І. Харитонova, Є. О. Харитонов, Т. С. Ківалова та ін. – Київ : Юрінком. Інтер, 2022. – 540 с.
6. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. - Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. – 374 с

Нормативно-правові акти:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіційний Вісник України, 2003. - № 11. - Ст. 462.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Офіційний Вісник України, 2003. - №11 - Ст. 461.
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р.
4. Митний кодекс України від 11.07.2002 р.
5. Закон України "Про авторське право і суміжні права" від 23.12.1993 р. в редакції Закону № 2627-III від 11.07.2001 р.
6. Закон України "Про охорону прав на промислові зразки" від 15.12.1993 р. № 3688-XII із змінами.
7. Закон України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" від 15.12.1993 р. №3687-XII в редакції закону № 1771-III від 01.06.2000 р.
8. Закон України "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг" від 15.12.1993 р. №3689-XII із змінами.
9. Закон України "Про охорону прав на топографи інтегральних мікросхем" від 5.11.1997 р. № 621/97-ВР із змінами.
10. Закон України "Про охорону прав на сорти рослин" від 21.04.1993 р. № 3116-XII в редакції закону № 2986 від 17.01.2002 р.
11. Закон України "Про охорону прав на зазначення походження товарів" від 16.06.1999 р. № 752-XIV.

19. Інформаційні ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=2332>